

Essunga kommun

Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Dokumenttyp
Fastställt

Detta dokument gäller för
Giltighetstid
Dokumentansvarig
Dnr

Handlingsplan
Av utbildningsnämnden
2024-08-27 § 62
Nossebro skola 7–9
Läsåret 2024/2025
Rektor
Un 2024/94

Innehållsförteckning

Inledning	3
Våra styrdokument.....	3
Diskrimineringslagen (2016:828)	3
Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 22)	4
Skollagen (2010:800) 6 kap. 1 §	4
Vad står begreppen för?	4
Kränkande behandling.....	4
Trakasserier	4
Diskriminering	4
Befogade tillsägelser	5
Kartläggning och nulägesanalys inför läsåret 2024/2025	5
Mål för läsåret 2024/2025.....	7
Konkreta åtgärder för 2024/2025	7
Främjande arbete.....	7
Förebyggande arbete	8
Förankringsarbete av denna plan	8
Vi upptäcker diskriminering och kränkande behandling genom	8
Ett ärendes gång.....	8
Uppföljning och implementering.....	9
Ansvar.....	9
Elevhälsoteam	9
Trygghetsteam.....	9
Skolledning.....	9
Bilaga 1. Att utreda, åtgärda och följa upp kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering elev-elev	10
Bilaga 2. Att utreda, åtgärda och följa upp när elev utsätts för kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering av vuxen.....	11

Inledning

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla elever i förskola, skola och fritidshem ska ha samma rättigheter – tjejer som killar, oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Essunga kommuns förskolor, skolor och fritidshem tar avstånd från all form av diskriminering och kränkande behandling. Vi som arbetar i Essunga kommuns skolor och fritidshem tolererar ingen form av kränkande beteende. Så snart någon ur personalen får kännedom om att en elev känner sig kränkt har skolan skyldighet att skyndsamt utreda (inom en till två arbetsdagar) vad som hänt och vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar.

Vår *Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling* är ett stöd som hjälper oss i vår skyldighet att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Forskning visar att systematiskt arbete mot kränkningar har effekt.

Våra styrdokument

Diskrimineringslagen (2016:828)

Lagen har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder (1 kap, 1 §). Dessa benämns ofta som diskrimineringsgrunderna.

I denna lag avses med diskriminering:

1. Direkt diskriminering: att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder,

2. Indirekt diskriminering: att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer med visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet,

3. Bristande tillgänglighet: att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäligen utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till:

- de ekonomiska och praktiska förutsättningarna.
- varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde.
- andra omständigheter av betydelse.

4. Trakasserier: ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

5. Sexuella trakasserier: ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet. (Diskrimineringslagen kap. 1 § 4)

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 22)

Skolväsendet vilar på demokratins grund. Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö. (Lgr 22 kap.1)

Skollagen (2010:800) 6 kap. 1 §

Bestämmelserna i detta kapitel har till ändamål att motverka kränkande behandling av barn och elever. Bestämmelserna tillämpas på utbildning och annan verksamhet enligt denna lag.

Vad står begreppen för?

Kränkande behandling

Den som upplever sig kränkt har alltid tolkningsföreträde.

Uppträdande som kränker en elevs värdighet kan vara:

- fysiska (slag och knuffar)
- verbala (hot, svordomar, könsord och öknamn)
- psykosociala (utfrysning, blickar, alla går när man kommer)
- texter och bilder (lappar, fotografier, sms och mms och meddelanden på olika sociala medier)
- någonting annat som kränker en elevs värdighet.

Trakasserier

är kränkande behandling som har samband med diskrimineringsgrunderna

- kön
- könsöverskridande identitet/uttryck
- ålder
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- sexuella trakasserier.

Diskriminering

När en vuxen i skolan missgynnar en elev och det har samband med kön, könsöverskridande identitet, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller

sexuell läggning. Diskriminering kan även ske genom skolans regler, undervisning, läroböcker med mera.

Befogade tillsägelser

Tillrättavisningar från skolpersonal för att upprätthålla god ordning och miljö är inte kränkande behandling.

Kartläggning och nulägesanalys inför läsåret 2024/2025

Skolans trygghetsteam konstaterar att vi har arbetat in väl fungerande rutiner för att tidigt upptäcka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Vi som jobbar på skolan behöver med tydlighet och struktur fortsätta att informera, så att alla elever berättar för någon personal i ett tidigt skede om något inte känns bra. Då något kommer till vår kännedom agerar vi enligt denna plan.

Trygghet och studiero är en förutsättning för lärande och elever som lär sig känner trygghet och har förutsättningar att bidra till studiero. Läsåret har präglats av arbete för trygghet och studiero samt av arbete för att motverka kränkningar. Alla medarbetare har deltagit i kompetensutveckling kring trygghet och studiero som startades med föreläsningar av forskaren Hélène Jenvén och som på enheten utmynnade i en sociografisk inventering utifrån samma forskares metod. Metoden har tränats och prövats och nästa steg kan vara att fler medarbetare får möjlighet att prova metoden i syfte att ytterligare stärka trygghet och studiero. Vidare har vi på enheten kvar att arbeta med samsyn kring bemötande, trivselpolicy och ordningsregler.

Under läsåret 2023-2024 har 185 anmälningar om misstänkt kränkning redovisats. Under höstterminen visade statistiken att de misstänkta kränkningarna till största del hände i korridor och i klassrum och stor del av kränkningarna var av arten kränkande tilltal samt fysiskt våld mellan elever. Under vårterminen uppmärksammades att fler kränkningar gällde rasistiska tillmälen än tidigare. Pojkar är enligt statistiken långt mer utsatta än flickor. Det har i utredningarna också visat sig att pojkar oftare är de som utsätter andra för misstänkta kränkningar. Antalet kränkningar är alldeles för stort och deras karaktär är ofta av allvarlig art. För att motverka kränkningar har skolan bland annat schemalagt rastsamverkan. Nära hälften av de misstänkta kränkningarna är upprepade kränkningar. Veckorna innan ledigheter visar sig också vara riskfaktorer utifrån att fler anmälningar om misstänkta kränkningar då inkommer.

Som en del i trygghetsarbetet för eleverna har skolan ökat sin samverkan med socialtjänst och polis. Grunden för samverkan med socialtjänst är skolans orosanmälningar som uppgått till 38 stycken som är kända av ledning och som är dokumenterade i vårt aktsystem. Utifrån alla medarbetares anmälningsplikt kan fler orosanmälningar ha gjorts av medarbetare utan att det finns kännedom om dem statistiskt. Orosanmälningarna har gjorts med olika grund men värt att nämna är att flera av dem gjorts utifrån hög frånvaro och normbrytande beteende. Skolan och socialtjänst samverkar också genom samverkansmöten utifrån enskilda ärenden samt partssamverkan i syfte att känna varandras uppdrag och verksamheter. Inför nästa läsår planeras en styrd partssamverkan på ledningsnivå utifrån modellen partssamverkan Skaraborg.

I flera fall har skolan nödgats använda disciplinära åtgärder så som skriftliga varningar, avstängningar samt beslut om undervisning på annan skolenhet i försök att tillförsäkra elever och medarbetare trygghet. De flesta disciplinära åtgärderna har berott på ett fåtal elever som ingått i en kamratgrupp med negativt internt kamrattryck som har uppvisat ett normbrytande beteende som påverkat arbetsmiljön på skolan.

Skolinspektionens beslut efter inspektion i mars 2024 fastslår: ”Skolinspektionen bedömer att det av utredningen i ärendet inte framkommer annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav gällande studiero, ordningsregler och utredning av ordningsstörande beteende.”

I drogvanundersökningen för årskurs 7–9 som genomfördes i januari 2024 framgår att andelen elever som trivs mycket eller ganska bra i skolan uppgår till 70 procent. Totalt är det cirka 10 procent som uppger att de trivs ganska eller mycket dåligt. Och cirka 20 procent uppger att de varken trivs bra eller dåligt. Bryts siffrorna ned till de olika årskurserna framkommer att av eleverna i åk 9 uppger 66 procent att de trivs mycket eller ganska bra, medan 10 procent uppger att de trivs ganska eller mycket dåligt i skolan. Motsvarande siffror för åk 8 är 62 procent som trivs mycket eller ganska bra och 12 procent som trivs ganska eller mycket dåligt. I åk 7 var det 79 procent som trivs mycket eller ganska bra och 8 procent som trivs ganska eller mycket dåligt. Elevernas trivsel har ökat betydligt gentemot föregående år.

Andelen elever som uppger att de känner sig trygga uppgår till 88 procent. Bland pojkarna känner sig 94 procent trygga medan siffran för flickorna ligger på 85 procent.

20 procent av eleverna uppger att de någon enstaka gång blivit utsatt för mobbning eller utfrysning det senaste året och 7 procent uppger att de ofta varit utsatta. På frågan om de själva deltagit i mobbning eller utfrysning det senaste året svarar 87 procent att de aldrig gjort det, 12 procent vid enstaka tillfälle och 1 procent ofta.

I oktober fyllde alla elever i trygghetskartor för att synliggöra på vilka platser eleverna känner otrygghet. Totalt uppgav 79 procent att de känner sig helt trygga på skolan medan 21 procent angav en eller flera platser där de inte känner sig trygga. Fördelat på årskurs uppgav 76 procent av eleverna i åk 6 full trygghet, 68 procent i åk 7, 84 procent i åk 8 och 90 procent i åk 9. Ingen plats upplevs genomgående som otrygg utan enskilda elever har markerat enskilda platser som till exempel i korridoren, omklädningsrum och idrottshall.

Mål för läsåret 2024/2025

- Alla elever ska känna sig trygga på hela skolans område.
- Alla elever ska ha en god studiero.
- Alla elever ska uppmuntras att ta ett eget ansvar för sitt eget och andra elevers välbefinnande, samt vara trygga med att informera skolans personal om någon inte känner sig trygg.
- Alla elever ska känna sig välkomna och inkluderade i verksamheten.
- Alla ska använda ett respektfullt språk.

Konkreta åtgärder för 2024/2025

- Hög vuxennärvaro genom bussvakter, schemalagd pedagogisk lunch för år 6-7 och elevkafé. Hög vuxennärvaro i korridorerna.
- Lärarnas arbetsrum ligger i direkt anslutning till elevernas lokaler och samtliga klasser har egna flyglar/hemklassrum.
- Tydliga rutiner vid kränkningar. Se bilaga 1.
- Värdegrundsarbetet ska genomsyra skolans alla ämnen.
- Trygghetskartor till samtliga elever på 7–9 skolan, Dessa ska utvärderas och följas upp.
- Den årliga drogvaneeundersökningen för år 7–9 kommer även innehålla frågor om trygghet och trivsel.
- Årlig enkät för åk 7-9 angående trygghet och trivsel.
- Pedagogisk lunch.
- Bussvakt.
- Fortsatt med arbete med ”Trygghet och studiero” i samarbete med Helene Jenven.
- Arbete för att främja strategier för psykisk hälsa genom programmet ”Det syns inte”. Forskningsarbete med Linköpings universitet och högskolan i Skövde.

Främjande arbete

Det främjande arbetet syftar till att skapa en trygg skolmiljö och förstärka respekten för allas lika värde. Det omfattar diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet och könsuppfattning, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder eller kränkande behandling. Det målinriktade arbetet riktas mot alla och bedrivs kontinuerligt och utan förekommen anledning. Detta beskrivs i läroplanens övergripande mål, under normer och värden.

- Trygghetsteamet har regelbundna möten och ser mönster i ärenden för att kunna förebygga.
- Arbetslagen lyfter aktuella ärenden på regelbundna elevvårdskonferenser. Elevhälsa representeras i alla arbetslag under elevvårdskonferenser.
- Vi arbetar medvetet med värdegrunden och den genomsyrar all verksamhet.
- All personal kommer jobba med utbildningskonceptet ”Trygghet och studiero”

- Arbete för att främja strategier för psykisk hälsa genom programmet ”Det syns inte”. Forsknings-samarbete med Linköpings universitet och högskolan i Skövde.
- Pedagogisk lunch.
- Bussvakt.

Förebyggande arbete

Syftet med en kartläggning är att identifiera risker som ska ligga till grund för planeringen av de åtgärder som ska genomföras för att förebygga och förhindra kränkande behandling, trakasserier och diskriminering.

För att både personal och elever ska få stöd i arbetet mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling arbetar vår elevhälsa nära våra elever på skoltid och raster. Ungdomscoachen arbetar med både elevgrupper och enskilda elever. Elevkafeteria i skolans lokaler har visat sig fungera mycket väl.

Förankringsarbete av denna plan

- Denna plan tas upp på klass- och elevråd. För att göra den mer lättillgänglig för eleverna tas en förkortad version fram i samarbete med elevrådet.
- Aktualisera denna plan i personalgrupperna vid läsårsstart.
- Elevrådet och trygghetsteamet utvärderar planen i slutet av läsåret.

Vi upptäcker diskriminering och kränkande behandling genom

- Enskilda samtal med elever.
- Observationer i klassrum, i matsal och på raster.
- Elever tar egen kontakt med personal
- Arbetslags- och personalkonferenser. Trygghetsärende har en stående punkt.
- Signaler som till exempel nedstämdhet, oro, frånvaro, humörsvängningar.
- Trygghetskarta år 7–9.
- Årliga enkäter.
- Utvecklingssamtal med elev och vårdnadshavare.
- Väl genomarbetad övergång mellan år 6 och 7 där till exempel samtliga elever intervjuas av elevhälsan inför kommande klassplacering.

Ett ärendes gång

- Så snart någon i verksamheten får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller annan kränkande behandling ska anmälan ske till rektor. Rektor är skyldig att anmäla till huvudman. Ingen värdering ska göras innan anmälan sker till rektor och huvudman.

- Rektor ansvarar för att trakasserier eller annan kränkande behandling utreds skyndsamt, inom två arbetsdagar.
- Ärendet utreds och dokumenteras i dokumentationssystemet, Prorenata.
- Ärendet rapporteras skyndsamt till huvudman.
- Utredning och uppföljning, se bilaga 1 och 2.

Uppföljning och implementering

Utvärdering av planen mot kränkande behandling sker i trygghetsteamet och skolans elevråd inför varje nytt läsår. Revidering av planen utförs av rektor och representant från trygghetsteamet vid läsårets slut.

Implementering av planen sker i arbetslagen, elevrådet, klassråd och föräldramöten.

Ansvar

Alla som arbetar på Nossebro skola är ansvariga för att upptäcka, utreda, åtgärda och följa upp kränkande behandling.

Enligt socialtjänstlagen 14 kap. 1§ är både skolmyndighet och alla anställda hos myndighet, det vill säga personal i förskoleverksamhet, skolbarnomsorg och skola, skyldiga att ”genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd”.

Elevhälsoteam

Det finns alltid möjlighet för elever, vårdnadshavare och pedagoger att vända sig till skolans elevvårdsteam för konsultation

Kontaktpersoner:

Kamilla Ehn	skolsköterska	0512-570 86
Clara Lilliesköld	skolsköterska	0512-570 86
Anneli Salthammer	kurator	0512-570 87
Annette West	specialpedagog	070-829 57 55
Christina Nilsson	specialpedagog	072-986 36 31
Carina Ivehag	ungdomscoach	0512-570 44

Trygghetsteam

Katarina Persson	bitr. rektor
Hanna Därnemyr	lärare
Vakant	lärare
Anneli Salthammer	kurator
Carina Ivehag	ungdomscoach

Skolledning

Therese Höög	rektor
--------------	--------

Bilaga 1. Att utreda, åtgärda och följa upp kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering elev-elev

Åtgärd		Ansvar
Steg 1	Omedelbar tillsägelse.	All personal
Steg 2	Samtal med den som påtalar problem och med berörda parter, enskilt eller i grupp. Samla så mycket information som möjligt. Dokumentera.	All personal
Steg 3	Dokumentation i Prorenata. Informera rektor. Informera berörda mentorer. Rektor anmäler händelsen till huvudman.	All personal
Steg 4	Kontakt med berörda vårdnadshavare.	Mentor/annan personal
Steg 5	De berörda eleverna hålls under uppsikt.	All personal
Steg 6	Uppföljande samtal. Återkoppling till vårdnadshavare.	Mentor
Steg 7	Möte med elev, vårdnadshavare, mentor, representant från elevhälsan samt rektor.	Mentor/rektor
Steg 8	Rektor beslutar om vidare åtgärder.	Rektor
Steg 9	Eventuell anmälan till socialtjänst. Eventuell polisanmälan.	Rektor
Steg 10	Ärendet går till utbildningsnämnden för vidare åtgärder.	Rektor

Steg 1–6 Ska genomföras vid samtliga kränkningsärenden.

Steg 7–10 Vid allvarligare händelser eller om inte kränkningarna upphör.

Steg 1–4 Ska ske skyndsamt.

Dokumentation sker i Prorenata.

Bilaga 2. Att utreda, åtgärda och följa upp när elev utsätts för kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering av vuxen

Åtgärd		Ansvar
Steg 1	Händelsen anmäls till rektor, som ensam eller tillsammans med elevhälsopersonal pratar med eleven.	All personal
Steg 2	Vårdnadshavare informeras.	Rektor/ansvarig chef
Steg 3	Samtal med den vuxne som har rätt att bistås av fackligt ombud.	Rektor/ansvarig chef
Steg 4	Åtgärdsplan upprättas.	Rektor/ansvarig chef
Steg 5	Eleven får stöd och hjälp.	Elevhälsan
Steg 6	Uppföljning med elev och vårdnadshavare.	Rektor/ansvarig chef
Steg 7	Uppföljningssamtal med den vuxne.	Rektor/ansvarig chef
Steg 8	Ärendet går till utbildningsnämnden för vidare åtgärder.	Rektor/ansvarig chef